

ТЕМА 4. ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА ТА ВИТРАТИ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- 4.1. Облік і контроль витрат за статтями калькуляції.
- 4.2. Особливості обліку і розподілу витрат на утримання і експлуатацію устаткування та загальновиробничих витрат.
- 4.3. Облік і розподіл витрат від браку, інших виробничих витрат та супутньої продукції.
- 4.4. Облік і розподіл витрат допоміжних (підсобних) виробництв.
- 4.5. Облік, оцінка і контроль витрат за економічними елементами.

4.1. Облік і контроль витрат за статтями калькуляції.

Класифікація витрат за калькуляційними статтями розкриває цільове призначення витрат за місцем їх виникнення та призначенням. У П(С) БО 16 «Витрати» передбачено виділення таких **статей витрат**:

витрати, які включають до виробничої собівартості продукції – прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі виробничі витрати, загальновиробничі витрати. У разі необхідності детальніший перелік статей калькування виробничої собівартості продукції (товарів, робіт, послуг), як наприклад, виділення у складі прямих матеріальних витрат окремих складових, таких як сировина і матеріали, напівфабрикати, допоміжні матеріали, зворотні відходи тощо, підприємство визначає самостійно (з орієнтацією на технологію виробництва) і затверджує у своїй обліковій політиці;

витрати, які не включають до виробничої собівартості продукції.

До них належать операційні витрати (адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати) та інші витрати (втрати від участі в капіталі, фінансові витрати, інші витрати звичайної діяльності).

Відповідно до Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції у промисловості, затверджених наказом Державного комітету промислової політики України від 2 лютого 2001 р. № 47, витрати, пов'язані з виробництвом продукції (робіт, послуг) рекомендується групувати за такими **статтями калькуляції**:

- сировина та матеріали;
- купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби, роботи і послуги виробничого характеру сторонніх підприємств та організацій;
- паливо та енергія на технологічні цілі;
- зворотні відходи (вираховуються);
- основна заробітна плата;
- додаткова заробітна плата;
- внесок (відрахування) на соціальне страхування;
- витрати на утримання та експлуатацію устаткування;
- загальновиробничі витрати;
- втрати від браку;
- інші виробничі витрати;
- супутня продукція (вираховується).

СТАТТІ ВИТРАТ, ПЕРЕДБАЧЕНІ П(С)БО 16 «ВИТРАТИ»

Витрати, які включають до виробничої собівартості продукції

- прями матеріальні витрати
- прями витрати на оплату праці
- інші прями виробничі витрати
- загальновиробничі витрати

Витрати, які не включають до виробничої собівартості продукції

Операційні витрати

- адміністративні витрати
- витрати на збут
- інші операційні витрати

Інші витрати

- витрати від участі в капіталі
- фінансові витрати
- інші витрати звичайної діяльності

Вартість відпущених на виробництво матеріальних цінностей оцінюють на підприємствах України одним з таких методів:

- ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів;
- собівартості перших за часом надходження запасів;
- нормативних витрат;
- ціни продажу.

Витрати на приймання матеріальних цінностей відділом технічного контролю та їх лабораторні випробування в цехових складах, а також на їх транспортування від заводських складів у цехи та всередині цехів відносять до витрат на обслуговування виробництва (загальновиробничих витрат). Витрати на утримання відділу постачання й заводських складів, заводського відділу технічного контролю належать до адміністративних витрат.

Основними методами контролю за використанням сировини, матеріалів, купівельних напівфабрикатів, комплектуючих виробів і палива на виробництві і виявлення відхилень від норм є:

- метод документування відхилення від норм;
- метод обліку розкрою за партіями матеріалів;
- інвентарний метод обліку відхилень від норм.

Метод документування відхилень від норм використовують для виявлення відхилень, що виникли через заміну одного виду матеріальних цінностей іншим, а також внаслідок наднормативного відпуску матеріалів. Суть цього методу полягає в тому, що заміну чи наднормативний відпуск оформляють спеціальними (сигнальними) документами.

Матеріальні цінності за сигнальними документами відпускають тільки з дозволу керівника підприємства або уповноважених на те осіб.

Метод обліку розкрою за партіями матеріалів передбачає виявлення відхилень від норм за кожною партією матеріалу, яку розкроюють. Його використовують у разі розкрою високоякісних листових сталей, кольорових металів, шкіряних, текстильних та інших дороговартісних і дефіцитних матеріалів.

Цей облік здійснюють виробничі майстри та інші посадові особи цеху. На кожному партію матеріалу, який розкроюють, заводять облікову картку, в якій, за даними технологічних карт розкрою, зазначають, скільки і яких заготовок має бути одержано в результаті розкрою певної партії матеріалу, а також кількість відходів. В облікових картках, крім того, зазначають кількість матеріалу, поданого до робочого місця, кількість заготовок (деталей), фактично виготовлених із цієї партії, а також кількість одержаних відходів і кількість невикористаного матеріалу, що підлягає поверненню на склад.

Інвентарний метод обліку відхилень від норм використовують у разі неможливості або недоцільності застосування методу обліку розкрою за партіями. Цей метод дає змогу виявити відхилення для кожного виду матеріалів в розрізі окремих виконавців, бригад, ділянок або цеху загалом за зміну, п'ятиденку, декаду, або місяць за допомогою інвентаризації шляхом зіставлення фактичних витрат сировини, матеріалів, купівельних комплектуючих виробів з нормативними витратами на фактичний випуск продукції.

Для виявлення фактичних витрат на початок зміни, п'ятиденки, декади або перше число місяця проводять інвентаризацію невикористаних матеріалів, що знаходяться у виробництві. На основі даних інвентаризації і даних надходження матеріалів на виробництво визначають фактичні витрати, які зіставляються з нормативними витратами (на кількість виготовленої продукції) для визначення відхилень від норм.

Цей метод застосовують диференційовано залежно від вартості і дефіцитності матеріальних цінностей та необхідної деталізації в обліку. Він потребує належної організації обліку фактичного запуску і виготовлення виробів та виконання операцій під час яких відбувається витрачання сировини і матеріалів, а також проведення перевірок (інвентаризації) невикористаних залишків сировини і матеріалів.

4.2. Особливості обліку і розподілу витрат на утримання і експлуатацію устаткування та загальновиробничих витрат.

До статті калькуляції «**Витрати на утримання і експлуатацію устаткування**» відносять:

амортизацію вартості виробничого та підйомно-транспортного устаткування, цехового транспорту та інструментів і приладів, що належать до основних виробничих засобів, інших необоротних матеріальних активів і нематеріальних активів;

витрати на утримання і експлуатацію об'єктів основних засобів (технічний огляд, технічне обслуговування), зокрема й цехових транспортних засобів;

витрати на ремонти, здійснювані для підтримання об'єктів основних засобів в робочому стані та одержання первинно визначеної суми майбутніх економічних вигод від їх використання;

суму сплачених орендарем платежів за користування отриманих в оперативний лізинг (оренду) основними засобами, іншими необоротними матеріальними активами, нематеріальними активами;

інші витрати, пов'язані з утриманням та експлуатацією устаткування, інших необоротних матеріальних активів.

Витрати на утримання та експлуатацію устаткування часто на підприємствах окремою статтею не виділяють, а включають до складу загальновиробничих витрат.

До статті калькуляції «**Загальновиробничі витрати**» належать:

- витрати на управління виробництвом, зокрема: витрати на оплату праці працівників апарату управління виробництвом (цехами, дільницями тощо), внески на соціальні заходи, витрати на оплату службових відряджень тощо;
- амортизація основних засобів та інших необоротних матеріальних та нематеріальних активів загальновиробничого (цехового, дільничного, лінійного) призначення (у разі, коли окремо не виділяють статтю калькуляції «Витрати на утримання і експлуатацію устаткування»);
- сума сплачених орендарем платежів за користування отриманими в оперативний лізинг (оренду) основними засобами, іншими необоротними матеріальними активами загальновиробничого призначення;
- витрати некапітального характеру, пов'язані з удосконаленням технології та організації виробництва, поліпшенням якості продукції, підвищенням її надійності, довговічності та інших експлуатаційних властивостей у ході виробничого процесу;

- витрати на обслуговування виробничого процесу, зокрема: оплата праці загальновиробничого персоналу, внески на соціальні заходи, витрати на здійснення технологічного контролю за виробничими процесами і якістю продукції;
- витрати на охорону праці, на пожежну і сторожову охорону (включаючи оплату послуг сторонніх підприємств за пожежну і сторожову охорону) цеху, ділянки, витрати на техніку безпеки, охорону навколишнього природного середовища;
- плата за використання та обслуговування засобів сигналізації, за надані для виробничих потреб послуги телефонного зв'язку;
- податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі, безпосередньо пов'язані з виробничим процесом і кількістю продукції, що її випускають;
- суми витрат, пов'язаних з підтвердженням відповідності продукції, встановленими вимогами, згідно закону України «Про підтвердження відповідності»;

- платежі зі страхування ризиків цивільної відповідальності, пов'язаної з експлуатацією транспортних засобів, іншого майна що перебуває у складі виробничих фондів загальновиробничого (цехового, дільничного, лінійного) призначення;
- витрати на опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення та інше утримання виробничих приміщень;
- компенсація робітникам за використання для потреб виробництва власного інструменту і особистого транспорту;
- суми вихідної допомоги, передбаченні чинним законодавством, працівникам, пов'язаним з виробничою діяльністю;
- інші витрати цеху, дільниці, зокрема: нестачі незавершеного виробництва; внутрішньозаводське переміщення вантажів; нестачі і втрати від псування матеріальних цінностей в цехах у межах норм природного убутку; оплата простоїв за нормами чинного законодавства; втрати від технологічно-неминучого браку, якщо їх не можна безпосередньо віднести до конкретного виду продукції тощо.

Загальновиробничі витрати поділяють на постійні та змінні.

До **змінних** загальновиробничих витрат належать витрати на обслуговування і управління виробництвом (цехів, дільниць), що змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно до зміни обсягу діяльності. Змінні загальновиробничі витрати розподіляють на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу (люд.-годин, машино-годин, суми заробітної плати, кількості одиниць виробленої продукції, величини прямих витрат тощо) виходячи з фактичної потужності звітного періоду. Змінні загальновиробничі витрати прямо і повністю відносять на виробничу собівартість виробленої продукції (на рахунок виробництва).

До **постійних** загальновиробничих витрат відносять витрати на обслуговування та управління виробництвом, що залишаються незмінними (або майже незмінними) при зміні обсягу діяльності (обсягу виробництва і реалізації продукції). Постійні загальновиробничі витрати розподіляють на кожен об'єкт витрат з використанням значення бази розподілу (люд.-годин, машино-годин, заробітної плати, прямих витрат тощо) при нормальній потужності. Розподілену частину постійних загальновиробничих витрат відносять на виробничу собівартість продукції. Нерозподілені постійні загальновиробничі витрати включають до складу собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг) у періоді їх виникнення.

Розподіл загальновиробничих витрат здійснюють таким чином:

-виходячи з очікуваного обсягу виробництва на один або декілька років визначають нормальний та фактичний рівень виробничої потужності і суму змінних та постійних загальновиробничих витрат. При цьому необхідно врахувати технічні характеристики, змінний режим, експлуатаційне забезпечення, обсяг виробництва та інші умови діяльності підприємства. Змінні та постійні загальновиробничі витрати визначають за фактичними обліковими даними минулих періодів. Якщо підприємство не веде окремого обліку постійних та змінних витрат, або за обліковими даними неможливо визначити фактичну суму таких витрат, то для визначення змінних витрат може бути обчислена питома вага цих витрат на одиницю продукції. Загальна сума змінних витрат може бути визначена як добуток обсягу виробництва на значення змінних витрат, розрахованих на одиницю продукції;

-розраховують ставки (коефіцієнти, нормативи) розподілу постійних та змінних загальновиробничих витрат на одиницю бази розподілу (на 1 машино-годину, один виріб тощо) шляхом ділення суми постійних та змінних загально-виробничих витрат за нормального рівня потужності на кількість відпрацьованих машино-годин, кількість одиниць продукції чи інших величин залежно від обраної бази розподілу;

-розраховану ставку (коефіцієнт, норматив) розподілу постійних загальновиробничих витрат перемножують на фактичну величину обраної бази розподілу за звітний період та визначають суму розподілених і включених до собівартості продукції постійних загальновиробничих витрат;

-розподілену суму постійних загальновиробничих витрат порівнюють з їх фактичним обсягом у звітному періоді і визначають відхилення.

Фактичні постійні загальновиробничі витрати, що не перевищують розподілених, включають до виробничої собівартості продукції, а надлишок (перевищення фактичної суми постійних загальновиробничих витрат над сумою розподілених цих витрат) – вважають нерозподіленими постійними загальновиробничими витратами. Нерозподілені постійні загальновиробничі витрати відносять до собівартості реалізованої продукції.

Змінні та розподілені постійні загальновиробничі витрати розподіляють між окремими видами продукції підприємства (включають до її виробничої собівартості) пропорційно до обраної бази розподілу за визначеними ставками (коефіцієнтами) розподілу.

Загальний обсяг загальновиробничих витрат та витрат на утримання і експлуатацію устаткування становить суму накладних витрат цехів основного виробництва. Ці ж витрати допоміжних цехів включають до собівартості виробленої (валової) і готової (товарної) продукції підприємства пропорційно собівартості робіт і послуг, що їх надають допоміжні цехи для основного виробництва.

4.3. Облік і розподіл витрат від браку, інших виробничих витрат та супутньої продукції.

Браком у виробництві вважають продукцію, напівфабрикати, деталі, вузли й роботи, які за своєю якістю не відповідають встановленим стандартам або технічним умовам, не можуть бути використані за своїми прямим призначенням або можуть бути використані тільки після додаткових витрат на виправлення.

За місцем виявлення брак поділяють на:

внутрішній – це брак, виявлений на виробництві до її відправлення споживачеві;

зовнішній – брак, виявлений споживачем у процесі складання, монтажу або під час експлуатації виробу і пред'явлений виробникові для відшкодування збитків.

І внутрішній, і зовнішній брак залежно від характеру дефектів, виявлених під час технічного приймання продукції може бути як виправним, так і невивправним.

Виправним браком вважають вироби, напівфабрикати, деталі, вузли та роботи, які після усунення недоліків можуть використовуватися за прямим призначенням і виправлення яких технічно можливе й економічно доцільне.

Невивправним (остаточним) браком вважають вироби, напівфабрикати, деталі, вузли та роботи, що не можуть бути використані за прямим призначенням і виправлення яких технічно неможливе й економічно недоцільне.

За причиною виникнення виділяють брак, зумовлений особливостями технологічного процесу (технологічно-неминучий брак), та брак, що виник внаслідок недоліків в організації виробництва, помилок в роботі персоналу.

До статті калькуляції «**Втрати від браку**» належать:

- ✓ вартість остаточно забракованої з технологічних причин продукції (виробів, напівфабрикатів);
- ✓ вартість матеріалів, напівфабрикатів (деталей), зіпсованих під час налагодження устаткування;
- ✓ вартість скляних, керамічних і пластикових виробів, розбитих на технологічному потоці у процесі їх виробництва, оброблення, пакування, а також під час транспортування на виробництві (бій);
- ✓ витрати на усунення браку;
- ✓ витрати що перевищують установлені норми витрат на гарантійний ремонт та витрати на утримання гарантійних майстерень. Такі витрати виникають в тому разі, якщо на підприємстві відповідно до пункту 13 П(С)БО 11 «Зобов'язання» створено резервний фонд для виконання гарантійних зобов'язань. Якщо ж на підприємстві резервного фонду не створюють, усі фактичні витрати на гарантійний ремонт та гарантійне обслуговування включають до витрат на збут;
- ✓ технологічні втрати

Втрати підприємства від браку складаються з вартості остаточно забракованої з технологічних причин продукції (виробів, вузлів, напівфабрикатів), зменшеної на її справедливу вартість та витрат на виправлення технічно неминучого браку.

Витрати на виправлення внутрішнього поправного браку включають:

- ✓ витрати на сировину, матеріали і напівфабрикати, використані для усунення дефектів продукції;
- ✓ витрати на заробітну плату робітників, нараховану за операції з виправлення браку;
- ✓ внесок (відрахування) на соціальне страхування;
- ✓ частину загальновиробничих витрат.

✓ Вартість зовнішнього браку охоплює:

- ✓ вартість продукції (виробів), остаточно забракованої споживачами;
- ✓ відшкодування покупцеві витрат, пов'язаних з придбанням цієї продукції;
- ✓ витрати на демонтаж забракованих виробів;
- ✓ транспортні витрати, зумовлені заміною забракованої продукції;
- ✓ витрати на виправлення забракованої продукції у споживача, коли брак є виправним.

На виявлений на виробництві остаточний брак, чи брак, що підлягає виправленню, відділ технічного контролю складає акт (повідомлення про брак). Для обліку втрат внаслідок браку і систематизації відомостей про брак на підприємствах встановлюють перелік причин браку та його винуватців, розробляють класифікатори виробів з переліком операцій, за якими передбачають технологічні втрати та плановий брак.

На основі актів про брак (або первинних документів з обліку виробітку) складають звіт про собівартість браку в звітному місяці, в якому визначають суму втрат від забракованої продукції із зазначенням видів продукції і винуватців браку.

Втрати від внутрішнього браку відображають в обліку того ж місяця, у якому було виявлено брак, а втрати від зовнішнього браку – у тому місяці, в якому споживачами були пред'явлені претензії.

Втрати від технологічно-неминучого браку повністю включають до собівартості того виду готової продукції, щодо якого виявлено брак. Втрати від браку, зумовленого недоліками в організації виробництва чи помилками в роботі персоналу відшкодовують винні особи. При відсутності винних осіб такі втрати відносять на фінансові результати підприємства.

В індивідуальному та дрібносерійному виробництвах втрати від технологічно-неминучого браку можуть бути віднесені до вартості незавершеного виробництва за умови, що ці втрати відносяться до конкретного замовлення, виконання якого ще не завершено.

В окремих галузях промисловості (машинобудівній, електронній, скляній тощо) через технологічну складність виробництва та особливі вимоги щодо надійності в експлуатації продукції **планують** і включають до собівартості продукції неминучі втрати через брак у обсягах, що не перевищують встановленні підприємством норми.

Якщо на підприємстві втрати від браку не виділяють в окрему статтю калькуляції, їх ураховують в складі загальновиробничих витрат.

До статті калькуляції «**Інші виробничі витрати**» належать витрати на епізодичні та періодичні випробування якості виробів, деталей, вузлів для перевірки їх відповідності вимогам встановлених стандартів або технічних умов, витрати періодичних контрольних випробувань для оцінки зібраного, готового до реалізації виробу, або його складових частин на відповідність вимогам нормативної документації.

До статті калькуляції «**Супутня продукція**» включають вартість супутньої продукції, одержаної одночасно з основним (цільовим) продуктом, тобто в єдиному технологічному процесі, якщо ця продукція за якістю відповідає встановленим стандартам або технічним умовам, приймається відділом технічного контролю і призначається для подальшої переробки або відпуску стороннім підприємствам. Супутня продукція, як правило, має незначну ринкову вартість. Собівартість продукції самостійно не калькують. Її вартість, оцінену певним прийнятим на підприємстві методом вираховують із собівартості основної продукції.

Супутню продукцію можна оцінювати за:

- ✓ справедливою вартістю;
- ✓ чистою вартістю реалізації;
- ✓ за ціною можливого використання (тільки у разі внутрішнього використання).

Чисту вартість реалізації супутньої продукції визначають як різницю між її відпускною (справедливою) ціною та додатковими витратами підприємства, пов'язаними з її реалізацією.

Ціну можливого використання на підприємстві супутньої продукції визначають як різницю між ціною матеріалу, якого замінюють супутнім продуктом, і сумою додаткових витрат, пов'язаних з підготовкою супутньої продукції до використання.

Підприємство самостійно визначає, який варіант оцінки супутньої продукції воно застосовуватиме.

4.4. Облік і розподіл витрат допоміжних (підсобних) виробництв.

Структурні підрозділи допоміжного виробництва за характером виконуваних робіт і послуг поділяються на дві групи:

- механічні, ремонтні, інструментальні, тарні та інші цехи, які виробляють різнорідну продукцію та надають різноманітні послуги як основним, так і допоміжним структурним підрозділам;
- транспортні цехи, електростанції, котельні, холодильні та компресорні підрозділи, очисні споруди, інші допоміжні підрозділи, які виробляють однорідну продукцію та належать до нескладних виробництв.

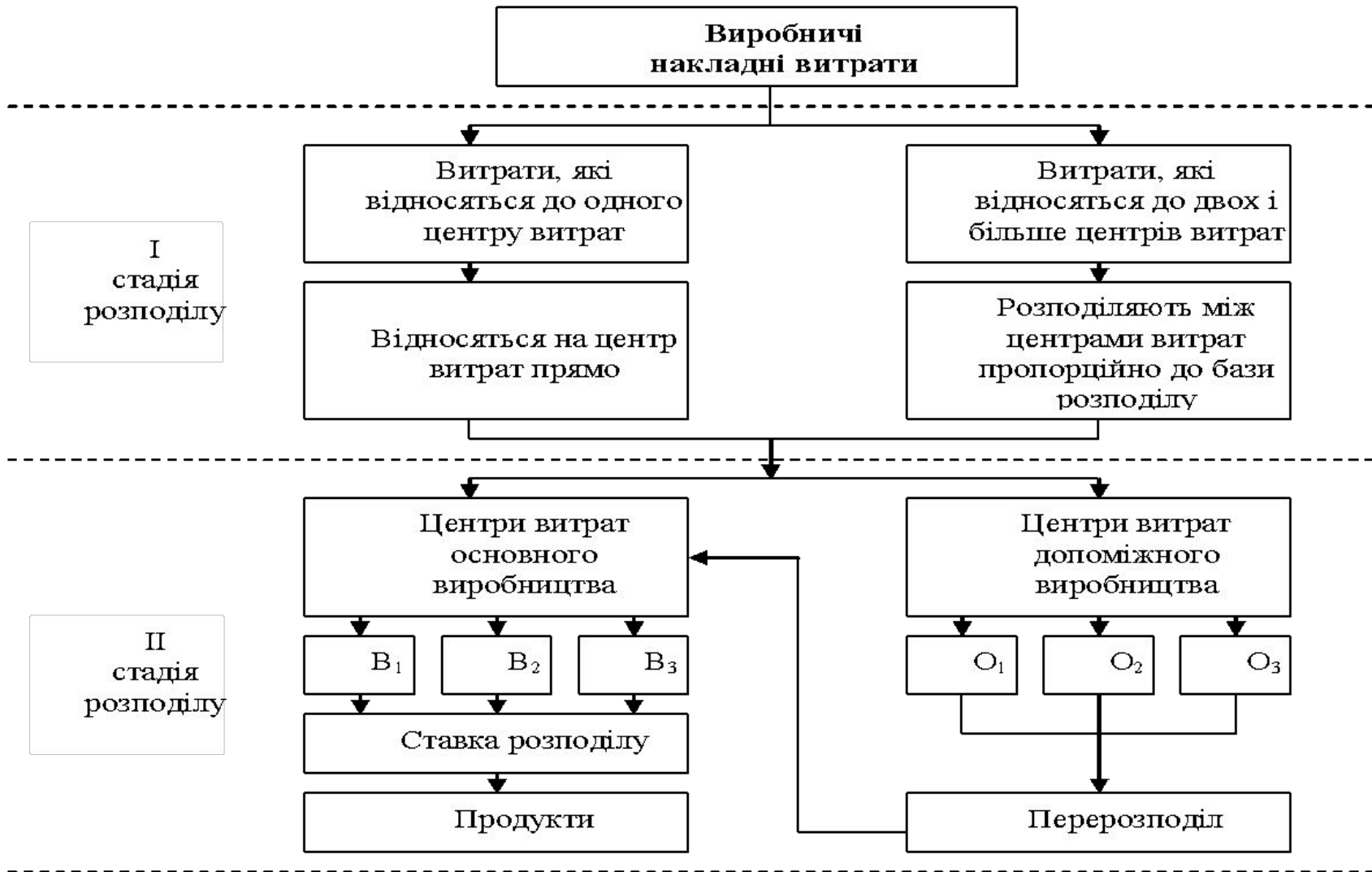
Собівартість продукції і послуг допоміжного виробництва (цехів) планують і враховують за скороченою номенклатурою статей калькуляції:

- ✓ матеріали (за вирахуванням відходів);
- ✓ паливо й енергія на технологічні цілі;
- ✓ основна заробітна плата;
- ✓ додаткова заробітна плата;
- ✓ внесок (відрахування) на соціальне страхування;
- ✓ загальновиробничі (цехові) витрати.

З метою урахування особливостей технології й організації допоміжних виробництв та питомої ваги окремих витрат цих виробництв в собівартості продукції до наведеного вище переліку статей можуть вноситися зміни.

Собівартість робіт і послуг цехів допоміжних виробництв для власних потреб, у тому числі собівартість поточного ремонту, визначають виходячи з прямих витр.

Розподіл накладних витрат між підрозділами можна здійснювати за різними базами розподілу для кожної статті або групи статей витрат.

Бази розподілу накладних витрат

Групи витрат	Види витрат	База розподілу витрат
Пов'язані з працею	Управління персоналом	Кількість працівників, Заробітна плата працівників, Людино-година праці
Пов'язані з роботою обладнання	Амортизація обладнання, Страхування обладнання, Утримання обладнання, Амортизація будівель і споруд	Балансова вартість обладнання, Кількість одиниць обладнання, Машино-година роботи обладнання
Пов'язані з експлуатацією будівель і споруд	Оренда будівель, Страхування будівель, Опалення та освітлення будівель	Площа будівель, Об'єм будівель
Пов'язані з послугами	Зберігання матеріалів	Обсяг або вартість матеріалів
	Бухгалтерський облік	Кількість опрацьованих документів
	Харчування працівників	Кількість приготовлених порцій

Для розподілу накладних витрат обслуговуючих виробництв і господарств фахівцям рекомендується використовувати такі методи:

- метод прямого розподілу;
- метод послідовного розподілу;
- метод взаємних послуг;
- метод одночасного розподілу.

1. Метод прямого розподілу.

При цьому методі витрати обслуговуючих підрозділів списують безпосередньо на витрати основних виробничих підрозділів. Взаємні послуги обслуговуючих підрозділів не приймаються до уваги. Витрати обслуговуючих підрозділів розподіляють на основні виробничі підрозділи, пропорційно обсягу наданих послуг тільки основним підрозділам.

2. Метод послідовного розподілу.

При цьому методі витрати кожного обслуговуючого підрозділу розподіляють послідовно на витрати виробничих підрозділів. Обслуговуючий підрозділ, витрати якого розподіляють першими, не має включати витрати іншого обслуговуючого підрозділу (тобто перший підрозділ повинен якнайменше обслуговуватись іншими підрозділами). Перевага надається підрозділам з більшими витратами.

3. Метод взаємних послуг.

При застосуванні цього методу накладні витрати обслуговуючих підрозділів розподіляють у два етапи. Спочатку здійснюють розподіл накладних витрат між обслуговуючими підрозділами шляхом додавання до витрат кожного обслуговуючого підрозділу, що отримав послуги, частини накладних витрат інших обслуговуючих підрозділів, які надавали послуги цьому підрозділу, пропорційно до частки наданих ними цьому підрозділу послуг з одночасним відніманням цієї суми від накладних витрат того обслуговуючого підрозділу, що надавав ці послуги. Після цього отриману суму накладних витрат кожного обслуговуючого підрозділу розподіляють між виробничими підрозділами так само, як і за методу прямого розподілу.

4. Метод одночасного розподілу.

Цей метод дещо подібний до методу взаємних послуг за винятком того, що у разі його використання для розподілу накладних витрат між обслуговуючими підрозділами спочатку розв'язують систему рівнянь, складену на основі даних про розподіл послуг обслуговуючих підрозділів.

4.5. Облік, оцінка і контроль витрат за економічними елементами.

Підприємства, незалежно від форм власності та видів економічної діяльності здійснюють облік витрат за економічними елементами.

Елемент витрат – це сукупність економічно однорідних витрат.

Групування витрат за економічними елементами дає можливість визначити суму економічно однорідних витрат операційної діяльності підприємства загалом. У П(С)БО 16 «Витрати» передбачено єдине для всіх підприємств групування витрат за економічними елементами:

- матеріальні витрати;
- витрати на оплату праці;
- внесок (відрахування) на соціальні заходи;
- амортизація;
- інші операційні витрати.

Дані про суму операційних витрат підприємства за економічними елементами щоквартально нарастаючим підсумком фіксують у формі фінансової звітності Ф-2 «Звіт про фінансові результати».